



Naše mise

„Kdekoli a kdykoli ve službě demokracii, lidským právům a občanské společnosti.“

## Výroční zpráva za rok 2023

Vážené dámy, vážení pánové, dovolujeme si Vám předložit výroční zprávu asociace DEMAS za rok 2023. DEMAS působí už šestnáct let a je jedinou platformou sdružující české nevládní organizace, které se věnují podpoře lidských práv, demokracie a vlády práva v zahraničí. Její členové jsou značně různí – jsou mezi nimi organizace poskytující praktickou podporu nespravedlivě stíhaným, organizace zaměřené na advokační činnost na mezinárodním poli, občanskou participaci, na vzdělávání právních profesí, podporu novinářů nebo analytickou činnost (think-tanky).

DEMAS proto funguje nejen jako koordinační platforma pro činnost svých členů, ale zejména navenek. V členských organizacích působí velké množství odborníků a praktiků se zkušenostmi z různých odvětví a různých regionů světa, což představuje poměrně ojedinělou koncentraci přímé expertízy. Tu DEMAS nabízí a poskytuje vládním organizacím, zákonodárcům i v mezinárodním kontextu. V posledních letech také více i mezi organizacemi sdružujícími obchodní subjekty, kde pokládáme za zásadní podtrhnout, že principiální hodnotové postoje nejsou nutně v rozporu s podporou českého businessu v zahraničí. Kromě toho DEMAS organizuje řadu aktivit pro studenty i širokou veřejnost, aby se mohli seznámit s důležitými tématy a trendy, které mohou být geograficky vzdálené, ale bezprostředně se nás týkají, a dostat se do přímého kontaktu s experty, kteří situaci znají z první ruky.

DEMAS má letos rekordní počet členů. V období, kdy se demokratické prostředí napříč světem spíše ztemňuje, pokládáme aktivity na obranu lidských práv a dobrého vládnutí za obzvláště důležité.

Marek Svoboda, Předseda správní rady  
Sabina Malcová, Výkonná ředitelka

### Fungování platformy

Během roku se platforma rozrostla o čtyři nové organizace, které získaly status pozorovatele. V květnu byla přijata [Arnika](#), v průběhu července [Burma Center Prague](#) a v srpnu [Diakonie ČCE – Středisko humanitární a rozvojové spolupráce](#) a [Integria](#); v listopadu se Češi Tibet podpo-

rují stali řádnou členskou organizací. K 31. 12. čítala platforma osmnáct členů, z čehož bylo deset členů řádných a osm s pozorovatelským statutem.

Pro asociaci DEMAS byla opět klíčová spolupráce s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, zejména Odborem lidských práv a transformační spolupráce. Jednalo se o spolupráci na odborné i koordinační úrovni v otázkách souvisejících s problematikou prioritních zemí a témat české zahraniční politiky, k čemuž mimo jiné DEMAS zorganizoval řadu tematických schůzek jako například schůzky k problematice participativní spolupráce s municipalitami, budování právního státu či otázky svobodných médií na západním Balkáně a v zemích Východního partnerství. Zástupci platformy se účastnili pravidelných konzultací s vedením ministerstva a pracovníky relevantních odborů. Dlouhodobě DEMAS pro MZV ČR zpracovává podněty z oblasti praktické podpory politických lidských práv, které bývají využity pro přípravu podkladů pro vystoupení ministra na zasedání Rady pro lidská práva OSN v Ženevě a Univerzální periodický přezkum. Dílčí odborná spolupráce spojená s různými tématy, která řeší česká zahraniční politika, probíhala se zástupci dalších rezortů, s poslanci a senátory Parlamentu ČR, europoslanci, sekretariátem Rady vlády pro NNO, zástupci politických stran, businessu a odborné i laické veřejnosti. Platforma DEMAS též dlouhodobě působí jako člen expertní skupiny pro nevládní neziskové organizace, kterou při své práci využívá místopředsedkyně Senátu J. Seitlová.

Stejně jako v předešlých letech se platforma DEMAS aktivně zapojovala do činnosti [Human Rights and Democracy Network \(HRDN\)](#) nebo do iniciativy českých NNO [NeoN](#). Hlavním přínosem zapojení do obou mezioborových platformů zůstává celková informovanost o aktuálním dění a přímý kontakt na české a mezinárodní organizace působící především v oblasti transformační a rozvojové politiky. Intenzivní spolupráce dále probíhala zejména s [Českým fórem pro rozvojovou spolupráci – FoRS](#), s nímž DEMAS dlouhodobě realizuje řadu odborných aktivit.

Další stěžejní aktivitou Sekretariátu platformy je péče o členské organizace, zejména pokud jde o budování a posilování jejich aktivit.

V roce 2023 byly z prostředků Programu transformační spolupráce poskytnuty členským organizacím prostředky na realizaci cest do cílových zemí české transformační spolupráce za účelem rozvoje nových partnerství s místními aktéry z řad občanské společnosti, novinářů, vzdělávacích zařízení, ale i místní správou a samosprávou, a zjištění nových projektových možností. V průběhu roku se členské organizace měly možnost zúčastnit několika školení jako např. psaní projektových žádostí programu HORIZONT nebo CERV.

V roce 2023 proběhly dvě schůze celé platformy, z toho 20. září proběhla valná hromada, a tři schůze správní rady, které sloužily jak k probrání vnitřních záležitostí platformy, tak především k programové diskusi a plánování společných aktivit. Koordinací a plánováním společných aktivit je pověřen Sekretariát. Směřování platformy určuje Valná hromada platformy, na plnění úkolů dohlíží správní rada. Práce asociace byla stejně jako v minulých letech rozdělena do několika pracovních skupin pokrývajících jak geografické, tak i tematické oblasti primárně korespondující s prioritami české zahraniční politiky.

### Konference, semináře a přednášky

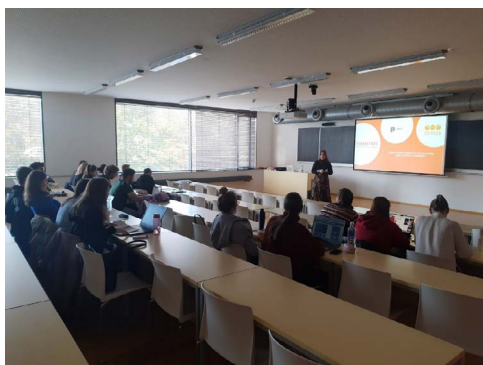
Na jaře realizovali experti z řad členských organizací (AMO a Člověk v tísni) několik debat v rámci filmového festivalu Jeden svět v regionech a Jeden svět na školách. Přednášky pro-



běhly v Táboře, Klatovech, Karlových Varech a Semilech.

DEMAs v polovině října uspořádal již tradiční panel na téma různých aspektů při vytváření hodnotově orientované zahraniční politiky na každoroční konferenci Forum 2000 s názvem „For a Democratic World Order“. Setkali se zde zástupci Parlamentu ČR, ministerstva zahraničních věcí, politických stran, businessu a nevládních organizací. Jedním z klíčových témat panelu bylo zachování důrazu na podporu základních lidských práv a demokracie v zahraniční politice České republiky, s čímž koresponduje i členství ČR v Radě pro lidská práva OSN. Diskuze se dále zaměřila na formování transformační politiky v rámci nového strategického přístupu vlády, ekonomické dopady této politiky, vliv vnitropolitického populismu a způsoby spolupráce s autoritativními režimy v oblasti obchodu a investic. Zajímavou složku diskuze proto tvořila podpora dobrého vládnutí a vlády práva ve třetích zemích v návaznosti na ekonomické zájmy ČR.

Jako každý rok realizovala platforma DEMAs v podzimních měsících přednášky v rámci předmětu Politicko-geografické procesy v rozvojových regionech, který je realizován v českém a anglickém jazyce pro české i zahraniční studenty na [Katedře rozvojových a environmentálních studií](#) Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Přednášky realizované odborníky z terénu doplnily teoretickou výuku a daly studentům možnost nahlédnout do konkrétních problémů, které jsou v praxi řešeny. Na čtyřech konkrétních případech byla představena problematika současného využití participativních rozpočtů (Agora), politické a společenské transformace v Moldavsku a na Ukrajině (Člověk v tísni), otázka politické korupce ve vztahu k dobrému vládnutí na příkladu Srbska a Vietnamu (Integria) nebo problematika autoritářských režimů (CEELI Institute). Pro studenty UPOL byl zorganizován workshop na téma dezinformací a fake news (AMO). Obdobně přednášky proběhly i v rámci anglického kurzu pro zahraniční studenty mezinárodního programu [GLODEP: Global Development Policy](#).



Přednáška na UPOL

DEMAs se mimo jiné stal oficiálním partnerem výše zmíněného programu [GLODEP](#), konsorcia tří univerzit – Univerzita Palackého (Olomouc), University of Clermont Auvergne (Francie) a University of Pavia (Itálie). Tato spolupráce nabízí výborný prostředek, jak předávat informace o aktivitách členských organizací a o české transformační politice nejen studentům z ČR ale také studentům ze zemí, kterých se otázky transformace bezprostředně dotýkají.

V listopadu též proběhla online přednáška *Podpora lidských práv a demokratizace v Moldavsku a Podněstří (Člověk v tísni)* na [Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií MUNI](#) v rámci předmětu EU foreign policy toward Russia and Eastern partnership countries.

V rámci projektu Active Citizens Fund byla realizována tři odborná setkání k otázkám souvisejícím s rekonstrukcí Ukrajiny. Dvě se věnovala problematice [duševního zdraví](#) a jedno možnostem spolupráce nevládních organizací, [businessu](#) a státní správy. Tato aktivita vznikla v reakci na praktické potřeby různých sektorů podílejících se na obnově Ukrajiny.



Kulatý stůl k rekonstrukci Ukrajiny: propojení NNO, businessu a státní správy

## Prohlášení a stanoviska

V roce 2023 se DEMAs připojil k celkem k osmi stanoviskům či otevřeným dopisům. Začátkem roku jsme se například podepsali pod [Otevřený dopis vyzývající Evropský parlament k včasnému přijetí tzv. European Media Freedom Act](#) a také pod [Společné prohlášení ke zprávě Evropské komise o právním státě](#). V srpnu se DEMAs spolu s dalšími členskými organizacemi připojil k [Sunflower Declaration](#). Deklarace obsahuje konkrétní doporučení pro vlády, mezinárodní organizace, podniky, města a univerzity v oblasti přímé podpory základních lidských práv a práce s obránci lidských práv, kteří jsou na útěku před perzekucí. Deklaraci vydalo norské Nobelovo centrum společně s nositeli Nobelovy ceny míru 2022. Všechna stanoviska pravidelně zveřejňujeme na webových stránkách asociace v sekci [Novinky](#).

Asociace i nadále vydávala svůj [Zpravodaj](#), který v roce 2023 vyšel celkem čtyřikrát. Zpra-

vodaj je jedním z nástrojů, jehož prostřednictvím DEMAs komunikuje s veřejností. Všechna čísla jsou k dispozici na pravidelně aktualizovaných stránkách [www.demas.cz](#) v sekci Novinky a Zpravodaj a na Facebooku.

## Projekty

Obdobně jako v předešlých letech podpořil [Program transformační spolupráce MZV ČR](#) tříletý projekt na období let 2022–2024 *Podpora platformy DEMAs* týkající se posilování kapacit DEMAs, networkingu, sdílení informací a informování laické i odborné veřejnosti o problematice české transformační politiky. Dále se projekt zaměřoval na podporu advokačních aktivit a spolupráci s MZV ČR a dalšími subjekty státní správy.

Projekt *Návrat k hodnotově orientované zahraniční politice* realizují společně platformy FoRS a DEMAs spolu se svou členskou organizací AMO v letech 2022 až 2024. Aktivity projektu se zaměřují na expertní analýzy a debaty. Využíváme také dlouhodobě budovaná partnerství napříč sektory a snažíme se posílit komunikaci směrem k politikům i k široké veřejnosti. Projekt podpořila Nadace OSF / Výbor Dobré vůle – Nadace Olgy Havlové v rámci programu [Active Citizens Fund](#), jehož cílem je podpora občanské společnosti, posílení kapacit neziskových organizací, aktivního občanství a zmocnění znevýhodněných skupin. Je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014–2021, v České republice jej spravuje Konsorcium, které tvoří Nadace OSF, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a Skautský institut.

## Financování

Jak již bylo uvedeno v sekci Projekty, v roce 2023 realizovala asociace DEMAs v rámci dotační činnosti dva projekty. MZV ČR: 1207 tis. Kč  
ACF: 147 tis. Kč

Všechny výdaje byly neinvestičního charakteru a jsou rozděleny dle rozpočtových schémat jednotlivých dotačních titulů ponejvíce mezi osobní náklady a služby.

### Spotřebované nákupy celkem: 263 tis.

Spotřeba materiálu: 22 tis.

Náklady na cestovné: 18 tis.

Náklady na reprezentaci: 2 tis.

Ostatní služby: 221 tis.

### Osobní náklady celkem: 1009 tis.

Mzdové náklady: 762 tis.

Zákonné sociální pojištění: 244 tis.

Zákonné sociální náklady: 3 tis.

**Daně a poplatky celkem: 5 tis.**

Daně a poplatky: 5 tis.

**Ostatní náklady celkem: 1 tis.**

Ostatní náklady: 1 tis.

**Poskytnuté příspěvky celkem: 285 tis.**

Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi org. složkami: 285 tis.

**Náklady celkem: 1563 tis.****Provozní dotace celkem: 1354 tis.**

Provozní dotace: 1354 tis.

**Přijaté příspěvky celkem: 118 tis.**

Přijaté členské příspěvky: 118 tis.

**Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem: 68 tis.**

Tržby za vlastní výkony: 68 tis.

**Ostatní výnosy celkem: 28 tis.**

Výnosy úrokové: 28 tis.

**Výnosy celkem: 1568 tis.****Hospodářský výsledek před i po zdanění: 5 tis.****Tiráž**

Činnost DEMAS je určována nezávisle a výhradně členskými organizacemi, nevyjadřuje žádné politické či ideologické postoje nebo zájmy jakékoli instituce.

DEMAS  
Asociace pro podporu  
demokracie a lidských práv  
Pohořelec 6  
118 00 Praha 1

[info@demas.cz](mailto:info@demas.cz) / [www.demas.cz](http://www.demas.cz)  
IČO: 75156539 / DIČ: CZ75156539

©DEMAS – Asociace pro podporu demokracie  
a lidských práv, 2023

*Správní rada:*  
Pavel Havlíček (místopředseda)  
Nadiia Ivanova  
Jakub Klepal  
Marek Svoboda (předseda)

**TRANSITION**  
Transition Promotion Program

Iceland   
Liechtenstein   
Norway  **Active  
citizens fund**

*Sekretariát:*

Sabina Malcová (výkonná ředitelka)  
Zuzana Fišerová (projektová koordinátorka)

*Členské organizace DEMAS:*

Agora Central Europe  
Asociace pro mezinárodní otázky  
CEELI Institute  
Centrum pro komunitní práci  
Člověk v tísni  
EUROPEUM  
Nadace Forum 2000  
Občanské Bělorusko  
Transitions  
Transparency International Česká republika

*Pozorovatelé:*

Amnesty International  
Arcidiecézní charita Praha  
Arnika  
Burma Center Prague  
Centrum pro lidská práva a demokracii  
Češi Tibet podporují  
Diakonie ČCE Středisko humanitární  
a rozvojové spolupráce  
Integria

| Nadace OSF

**VDV**  
VÝBOR DOBRÉ VŮLE  
Nadace Otty Havlové

**SKAUTSKÝ  
INSTITUT**